ТАЯМНІЦЫ ГАРАДЗЕНСКАГА ПАСЕЛІШЧА

Фота Мікалая ПАПІНА.

Рэканструкцыя раскрывае новы воблік Старога замка, але спрэчкі вакол яе не заціхаюць

Галоўны канфлікт — як захаваць аўтэнтычнасць? Гэтым занепакоены не толькі самі беларусы, але і суседзі-палякі, якія лічаць замак часткай сваёй спадчыны. Польскія СМІ неаднойчы бралі пад сумненне ход рэканструкцыі гістарычнага аб'екта. Каб зняць гэтыя пытанні, беларускі бок запрасіў польскіх спецыялістаў пазнаёміцца з тым, што робіцца на месцы. Пасля сустрэчы яны вынеслі свой вердыкт — рэканструкцыя гарантуе захаванне аўтэнтычнай часткі Старога замка.

Як змяняецца выгляд

Больш за год таму пачалася рэканструкцыя галоўнага замка Гродна. І зараз відаць, якія змены адбыліся за гэты час. Шэры будынак паступова набывае рысы сапраўднага палаца. Галоўным элементам можна лічыць вежу над уваходнай аркай, якая будзе ўвянчана купалам. Асноўны фасад яе гатовы, зараз работы вядуцца на даху. Пабудаваны другі паверх галерэі. Ідуць работы па ўзнаўленні сярэдняй вежы і крапасной сцяны, якая будзе акружаць замак. Паколькі гэтая агароджа цягнецца па самым краі схілу, яго таксама ўмацоўвалі. Летам каля сцяны раскапалі фундамент мернай ізбы, на якім гэты гаспадарчы аб'ект пабудуюць наноў. Наогул раскопкі на старажытным замчышчы вядуцца вельмі грунтоўныя, тут ужо зроблена шмат знаходак і выцягнута з глыбінь стагоддзяў.

Налета ў планах завяршыць рэканструкцыю першай чаргі. Паралельна вядзецца праектаванне інтэр'ераў уваходнай групы.

Як захоўваецца старажытнасць

Менавіта з таго месца, дзе цяпер вядуцца работы па рэканструкцыі замка, і пачаўся горад. Старажытны аб'ект спалучае розныя эпохі — ад XII да XVIII стагоддзяў. Сляды тых часоў выяўляюцца як пры зняцці паверхневых пластоў будынкаў, так і пры раскопках. За год раскапалі больш за дзясятак драўляных пабудоў XIV стагоддзя. У адным з памяшканняў знойдзены рэшткі печы і фрагменты прадметаў побыту. Гэты кавалак старажытнасці ў далейшым будзе закансерваваны і стане часткай экспазіцыі.

Зараз нямала таго, што паднялі з глыбінь гісторыі, экспануецца ў фае замка. Тут можна ўбачыць жаночыя пярсцёнкі са сплаву свінца і бронзы, кераміку. Адна з першых знаходак — старажытная шахматная ладдзя. Дарэчы, падобная фігура была знойдзена ў 30-х гадах мінулага стагоддзя падчас раскопак заснавальнікам музея Юзафам Ядкоўскім. Сярод апошніх цікавых артэфактаў — цэгла з гербам «Стаўбы Гедыміна», які сустракаецца на манетах XIV стагоддзя.

Аднаўленчыя работы захаваюць элементы ўсіх гістарычных эпох, паведаміў **галоўны архітэктар праекта Алег ШЫМБАРЭЦКІ.** Напрыклад, у скляпіністай столі галерэі кладзецца «родная» цэгла. З боку крапасной сцяны знойдзены масіў часоў Вітаўта. Каб яго захаваць, адмовіліся ад ідэі скразнога прахода. Сюды будзе весці асобная лесвіца з першага паверха.

Пасля таго як выраўняюць былыя дымаходы, на столь будзе вернута старажытная тынкоўка.

Алена КЛІМОВІЧ, начальнік упраўлення культуры Гродзенскага аблвыканкама:

— Падчас сустрэчы беларуска-польскай рабочай групы палякі згадзіліся, і мы гэта сумесна замацавалі ў пратаколе, што пры правядзенні работ захоўваюцца аўтэнтычныя часткі Старога замка. Такім чынам, прадстаўнікі міністэрства культуры Польшчы згаджаюцца, што работы вядуцца на прафесійным узроўні. Гэта здымае многія пытанні.

З польскім бокам існуе дагавор аб культурным супрацоўніцтве ў рамках міжведамаснай камісіі. Мы ім паказалі аб'ект, яго стан, у тым ліку і аварыйныя ўчасткі. Так, пры аднаўленчых работах выкарыстоўваецца сучасная цэгла. Але і ў мінулыя эпохі будавалі замак з тагачасных матэрыялаў. Чаму мы павінны рабіць падаражанне пад абшыўкай? Гэта дапушчальна там, дзе вядзецца кладка па ўзоры сцяны, як, напрыклад, у Крэўскім замку. На рэканструкцыі Старога замка мы, дзе магчыма, захоўваем аўтэнтыку, а дзе дапушчальна — выкарыстоўваем новыя тэхналогіі і будаўнічыя матэрыялы. Польскія спецыялісты, у тым ліку чатыры прафесары, прадстаўнікі міністэрства культуры, пагадзіліся, што праект навукова абгрунтаваны, і гатовы нам дапамагаць. А кансультацыі такога роду вельмі патрэбныя.

У мэтах бяспекі

Разам з гэтым асобныя канструкцыі патрабуюць абнаўлення ў мэтах бяспекі, бо прыйшлі ў непрыдатнасць і знаходзяцца ў аварыйным стане. Асабліва гэта датычыцца праёмаў і перамычак. Усе яны ў расколінах, дэфармаваныя, таму будуць замацоўвацца. Некаторыя канструкцыі ўвогуле стаялі без фундамента проста на пяску і будаўнічым смецці і маглі спаўзці ўніз па схіле. Польскім экспертам прадэманстравалі відэаматэрыял, на якім відаць, як рабочы без усялякіх прылад здымае старую кладку, а яна літаральна сыплецца са сцяны. Такія канструкцыі трэба замяніць. Узнікаюць цяжкасці і з пракладкай камунікацый. Зразумела, што замак будаваўся без уліку інжынерных сетак, і зараз іх трэба «ўціскваць» у старажытны аб'ект.

Дарэчы, усе работы вядуцца пад наглядам Міністэрства культуры, узгадняюцца нават невялікія папраўкі. Самадзейнасці тут ніхто не дапускае. Па словах **начальніка ўпраўлення па ахове гісторыка-культурнай спадчыны Міністэрства культуры Беларусі Аксаны СМАТРЭНКІ,** рэканструкцыя вядзецца згодна з нормамі нацыянальнага заканадаўства, а таксама з улікам вопыту аднаўлення аналагічных аб'ектаў у Польшчы і Літве. Пры неабходнасці знаходзяцца кампрамісныя рашэнні.

Эпоха Стафана Баторыя

Палякі невыпадкова цікавяцца рэканструкцыяй замка. Аб'ект абнаўляецца «пад эпоху» караля польскага і вялікага князя літоўскага Стафана Баторыя, які ў XVI стагоддзі ўзнавіў замак і надаў яму шыкоўнае аблічча. Палацы таго перыяду захаваліся ў Варшаве і ў Кракаве. **Загадчык аддзела Міністэрства культуры і нацыянальнай спадчыны Польшчы Міхал МІХАЛЬСКІ** зазначыў, што Стафан Баторый — гэта асоба, якая займае важнае месца і ў беларускай, і ў польскай гісторыі. Гэтым выклікана і жаданне бліжэй пазнаёміцца з рэканструкцыяй, аб якой нямала пішуць польскія СМІ. Чыноўнік паведаміў, што ў польскага боку назапашаны значны вопыт работы па аднаўленні падобнага палаца і ён гатовы аказаць кансультацыйную дапамогу гродзенцам.

Спецыялісты з дзвюх краін пагаджаюцца, што перабудовы будуць даволі значныя. Замак захаваўся з планіроўкай, якую ён атрымаў у канцы XIX стагоддзя, калі тут размяшчаліся часці расійскай арміі. Па сутнасці, ён выглядаў як звычайная шэрая казарма. Зараз, падчас рэканструкцыі, планіроўка значна змяняецца, бо гэта будзе зусім іншы палац. А тое, што раскрываецца са старажытных часоў, па магчымасці будзе захавана. Разам з тым з'явяцца новыя аб'екты, якія былі тут некалі, але не дайшлі да сённяшняга дня. Адкуль даведаліся аб іх ранейшым існаванні?

Замак узнаўляецца згодна з гравюрай Макоўскага «Гродна. 1600 год». Гэта адзіны гістарычны дакумент эпохі Стафана Баторыя, які дае ўяўленне аб выглядзе палаца.

— Зразумела, што да гэтага аб'екта пільная ўвага, і наша задача, каб ён праіснаваў яшчэ доўга. Для гэтага робім усе магчымае, — адзначыў **дырэктар інстытута «Гроднаграмадзянпраект» Вячаслаў ТАРАСЕВІЧ.** — Мне здаецца, што людзі, якія не так глыбока ведаюць гісторыю, неспецыялісты, будуць проста любавацца гэтым аб'ектам і бачыць не былыя шэрыя будынкі ці рэшткі сцен, а палац, які будзе вабіць турыстаў.

Інтэр'еры і купал

Распрацоўка інтэр'ера — другі этап рэканструкцыі, і самы складаны. У многім гэта абумоўлена недахопам спецыялістаў. Таму ёсць намер прыцягнуць да работы з інтэр'ерам польскі бок. Асабліва што датычыцца работы з каменным дэкорам. Самі палякі гатовы весці перагаворы па аб'ёмах работы і прызначэнні пэўных спецыялістаў для дапамогі ў распрацоўцы інтэр'ера.

Падчас сустрэчы ўзнікла пытанне па форме купала, які ўвянчае ўваходную вежу. Ён увасоблены ў сучасным праекце згодна з гравюрай Макоўскага, бо іншых аналагаў у гісторыі, як вядома, не захавалася. Падчас распрацоўкі праекта разглядаліся і іншыя варыянты. У рэшце рэшт спыніліся на першапачатковым. Спецыяліст з Польшчы выказала сваё бачанне формы купала. На яе думку, ён занадта масіўны. Магчыма, гэта пытанне будзе абмяркоўвацца больш дэталёва падчас другой сустрэчы кансультацыйнай камісіі, якая павінна адбыцца на пачатку наступнага года ў Польшчы. Беларускі бок гатовы разгледзець прапановы польскіх спецыялістаў.

Маргарыта УШКЕВІЧ.

Извещение о повторном открытом аукционе по продаже имущества ОАО «Гроднопромтехника», расположенного по адресу: г. Гродно, ул. Понемуньская, 20, 20 ноября 2018 года

Вид аукциона	Открытый
Предмет аукциона	Комплекс зданий, сооружений и оборудования, включающий 16 капитальных строений (административное здание с ограждением, асфальтобетонным, бетонным, плиточным покрытиями, диспетчерская-проходная, бытовка для охраны, склад запчастей-мастерская, арочный гараж, арочный склад, склад, производственный корпус, административное здание, склад полигона ЖБИ, котельная с пристройками, гаражи, арочный гараж, мойка автомобилей с пристройками, склад-костел, отстойники, уборная), зеленые насаждения, ограждения
Начальная цена продажи	**2 451 053,67 рубля** (с учетом НДС 20 %)
Кадастровые номера земельных участков и размеры	422000000009003371 площадью 4,1540 га
Месторасположение земельных участков	**Гродненская область, г. Гродно, ул. Понемуньская, д. 20**
Продавец	**Открытое акционерное общество «Гроднопромтехника», г. Гродно, ул. Понемуньская, 20, тел.: 8 (0152) 757367, 757368**
Имущественное право земельных участков	Право постоянного пользования
Сумма задатка	**245 105,37 рубля**
Организатор аукциона	КУП по оказанию услуг «Гродненский центр недвижимости», тел.: 720537, 720546.
Дата проведения аукциона	**20 ноября 2018 года**
Время проведения аукциона	12.00
Место проведения аукциона	**г. Гродно, пл. Ленина, 2/1, актовый зал**
Место приема заявлений и прилагаемых к нему документов	г. Гродно, пл. Ленина, 2/1, кабинет 403
Дата и время начала приема документов	5 ноября 2018 года 8.00
Дата и время окончания приема документов	14 ноября 2018 года 17.00

В договоре купли-продажи будет предусмотрено:

– подписание покупателем охранного обязательства на материальную недвижимую историко-культурную ценность в течение тридцати календарных дней со дня приобретения права собственности на объект историко-культурной ценности.

К участию в торгах допускаются юридические и физические лица, заключившие соглашение с организатором торгов о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона, внесшие задаток, а также представившие организатору торгов следующие документы:

– копии платежных поручений о внесении **задатка** за подачу заявления на расчетный счет BY24AKBB30120000418104000000 в филиале № 400 ГОУ ОАО АСБ «Беларусбанк», г. Гродно, БИК AKBBBY21400, УНП 590727594, получатель – КУП по оказанию услуг «Гродненский центр недвижимости», **юридическое лицо:** доверенность, выданную представителю юридического лица (кроме случаев, когда юридическое лицо представляет его руководитель), одну копию учредительных документов; **физическое лицо:** паспорт, а в случае участия в аукционе представителя физического лица – паспорт и нотариально заверенную доверенность.

Организатор аукциона имеет право снять предмет аукциона с торгов в любое время, но не позднее чем за 3 календарных дня до назначенной даты проведения аукциона, о чем организатором аукциона извещаются участники аукциона.

В случае если аукцион признан несостоявшимся в силу того, что заявление на участие в нем подано только одним участником или для участия в нем явился только один участник, предмет аукциона продается этому участнику при его согласии по начальной цене продажи, увеличенной на 5 процентов.

Оплата стоимости приобретенного имущества с учетом НДС осуществляется победителем торгов (покупателем) в порядке, предусмотренном в договоре купли-продажи.

Договор купли-продажи между продавцом и победителем торгов (покупателем) подписывается в течение 5 рабочих дней со дня проведения аукциона.

Победитель обязан возместить расходы, связанные с организацией и проведением аукциона, в течение 3 рабочих дней с момента подписания протокола о результатах аукциона. Адрес сайта: **www.grodno.gov.by**

ООО «СпецРеализация» объявляет о проведении первых повторных торгов в форме аукциона по продаже имущества ООО «Кофеин» (УНП 690646615, Минская обл., Минский р-н, Острошицко-Городокский с/с, д. Острошицкий Городок, ул. Ленинская, д. 46), находящегося в процедуре экономической несостоятельности (банкротства)

Дата и время проведения торгов: **19 ноября 2018 года**. Начало – 15.00, окончание – 17.00. Заявки принимаются с 3 ноября 2018 года по 18 ноября 2018 года.

Место проведения торгов: Минская обл., Минский р-н, Новодворский с/с, д. Большое Стиклево, д. 40, корп. 2, пом. 41.

Организатор торгов: ООО «СпецРеализация» (УНП 691842036, 223060, Минская обл., Минский р-н, Новодворский с/с, д. Большое Стиклево, д. 40, корп. 2, пом. 41), тел. 8 (029) 684-71-76.

Продавец: **ООО «Кофеин» (УНП 690646615)** в лице управляющего Частного унитарного предприятия «Правовая компания «БелПрофКонсалт».

№ лота	Предмет торгов	Начальная цена, руб.	Шаг торгов	Задаток
1	Капитальное строение (здание нежилое), инв. № 611/С-10530, площадь 1670,20 кв. м	115 200 руб. (без учета НДС)	5 %	5 %
	Земельный участок для размещения объектов неустановленного назначения, инв. № 620450100001002789, площадь 0,3289 га	21 600 руб. (без учета НДС)		
Местонахождение:		Минская обл., Березинский р-н, г. Березино, ул. Зеленая, 22		

Для участия в торгах необходимо:

в срок до **18 ноября 2018 года** (за день до окончания приема заявлений) перечислить задаток по выбранному лоту на р/с BY56MTBK30120001093300086460, в ЗАО «МТБанк», код MTBKBY22, УНП 691842036, получатель – ООО «СпецРеализация»;

подать организатору торгов в срок с даты опубликования по 18.11.2018 (за день до торгов) заявление на участие в торгах с приложением документов, перечисленных в ст. 127 Закона Республики Беларусь от 13.07.2012 № 415-З «Об экономической несостоятельности (банкротстве)»;

в день проведения торгов перед их началом участники обязаны зарегистрироваться у организатора торгов и получить аукционные (конкурсные) номера в месте проведения аукциона.

Торги проходят в форме открытого аукциона с условиями на повышение начальной цены. Торги проводит аукционист, определенный организатором торгов. В процессе торгов начальная цена повышается аукционистом до тех пор, пока только один участник согласится приобрести предмет торгов. Данный участник объявляется победителем торгов, а наивысшая цена (цена продажи) фиксируется в протоколе о результатах торгов.

Организатор открытых торгов после опубликования извещения о проведении торгов вправе отказаться от их проведения не позднее, чем за пять дней до наступления даты проведения торгов. Торги проводятся при наличии не менее двух допущенных к участию в них участников. Победителем торгов признается лицо, предложившее наиболее высокую цену за предмет аукциона.

Участнику, не выигравшему торги, задаток возвращается в течение 5 рабочих дней со дня проведения торгов. Победителю торгов задаток не возвращается и учитывается при окончательных расчетах по приобретению предмета торгов.

Торги по конкретному предмету торгов признаются несостоявшимися в случае, если:

– заявление подано только одним участником либо не было подано ни одного заявления;

– на торги явился один из участников, либо ни один из участников не явился.

В случае если торги, проводимые в форме аукциона, признаны несостоявшимися, предмет аукциона продается претенденту на покупку при его согласии по начальной цене, увеличенной на пять процентов.

Победитель торгов (претендент на покупку) обязан возместить сумму фактических затрат, связанных с организацией и проведением торгов в течение 5 дней со дня их проведения. Победитель торгов в день проведения торгов подписывает протокол по результатам торгов. Между продавцом и победителем торгов в течение 15 дней со дня проведения торгов заключается договор купли-продажи.

Оплата стоимости приобретенного имущества осуществляется победителем торгов (покупателем) в порядке, предусмотренном в договоре купли-продажи, но не позднее 30 дней со дня проведения торгов, если иной срок не установлен собранием (комитетом) кредиторов.